

Prostorová charakteristika sociálního vyloučení v Kutné Hoře

Zdroje informací:

- Prostorová charakteristika sociální exkluze byla zhotovena na základě poznatků terénních pracovníků Oblastní charity Kutná Hora, pracovníků odboru sociálních věcí a odboru správy majetku, výpovědí občanů žijících v Neškaredicích i na ubytovnách, dále s využitím informací od provozovatelů ubytoven a v neposlední řadě na základě terénního šetření lokálního konzultanta a lokální asistentky během podzimu 2010.

Souhrnný komentář:

- podle tzv. Gabalovy mapy sociálně vyloučených romských lokalit¹ byly v Kutné Hoře dvě sociálně vyloučené lokality: Neškaredice (obec cca 300 obyvatel, 3 km od okraje Kutné Hory) a lokalita kolem bývalého cukrovaru a autobusového nádraží (včetně azylového domu). Druhá lokalita byla ovšem na přelomu roku 2009 a 2010 odbydlena – rozhodnutí města území zrevitalizovat pro rekreační účely. Většina obyvatel se tedy přestěhovala do ubytoven na periferii města, ke svým rodinám v Neškaredicích či po městě, někteří i do sousedních obcí Čáslav, Kolín apod.
- v současné době má sociální vyloučení v Kutné Hoře tři tváře: typická vyloučená lokalita vesnického charakteru Neškaredice (přes 300 obyvatel, asi 150 sociálně vyloučených), městské i soukromé ubytovny většinou umístěné na okraji města, a dále pak „téměř neviditelní“ sociálně vyloučení lidé roztroušení po městě
- V okolí Kutné Hory se nacházejí další vesnice s výraznějším zastoupením sociálně vyloučených občanů (např. Třebešice). Přestože tyto obce administrativně nespádají pod MÚ Kutná Hora, má tamní sociální dynamika dopad na situaci v Kutné Hoře prostřednictvím rodinných vazeb a možné migrace sociálně vyloučených obyvatel. Toto je důležité brát v potaz například v souvislosti s tlakem na vystěhování rodin z Neškaredic do okolních obcí. Existuje zde riziko, že vystěhovaní občané, kteří ztratí schopnost splácet nájem, budou mít tendence vracet se do Neškaredic či ke svým příbuzným do Kutné Hory.
- vzhledem k nucenému a opakovanému přesouvání velké části sociálně vyloučených obyvatel v Kutné Hoře, způsobeném uzavíráním ubytoven a domů s velkou koncentrací sociálně vyloučených osob (bývalý azylový dům, ubytovna Pohoda, Tábořská aj.) a komerčnímu tlaku na odprodej domků v Neškaredicích, je situace v Kutné Hoře nestálá a těžko zmapovatelná. Fluktuace obyvatel komplikuje nejen efektivní sociální práci s rodinami, ale především má negativní dopad na životní strategie migrujících občanů i jejich stabilizovanějších příbuzných, kteří své rodinné členy přijímají do svých domácností. To se může projevit jednak ve snížené schopnosti či ochotě splácet nájem, v problémech udržet si stále zaměstnání či ve výpadcích školní docházky u dětí.

---

¹ Mapa sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených romských lokalit v ČR je jedním z výstupů projektu Ministerstva práce a sociálních věcí – „Analýza sociálně vyloučených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti“, který byl realizován společností GAC spol. s r. o. v letech 2005 a 2006 (<http://www.esfcr.cz/mapa/index-2.html>)

Seznam oblastí a adres:

Neškaredice

- obec spadá pod MÚ Kutná Hora, ale je spíše „zapomenutá“. Nemá kanalizaci, město v minulosti řešilo problémy jen v případě kritických situací, je zde jen minimální dohled Městské policie, chybí občanská vybavenost (jen jeden obchod s minimální otvírací dobou) i nabídka volnočasových aktivit pro děti a mládež.
- složení obyvatelstva: MÚ registruje 299 obyvatel, 86 čísel popisných, fyzicky přítomno asi 160 sociálně vyloučených obyvatel žijících v asi desítkách domů, z nich ale mnozí nemají trvalé bydliště v Neškaredicích (dlouhodobé návštěvy ze Slovenska, mnozí mají trvalé bydliště napsané na adresu MÚ Kutná Hora).
- Stav domů: asi 13 domů obývaných sociálně vyloučenými Romy, většina v soukromém vlastnictví avšak zatížená exekucí, některé v relativně dobrém stavu, jiné v havarijním stavu (padající střecha, hygiena atd.). Město jeden dům zabezpečilo proti spadnutí a poskytlo 2 stavební buňky (bez vytápění atd.) jako náhradní bydlení. V tomto domě (tzv. kovárna) a jeho okolí (2 buňky) bydlí momentálně asi 50 lidí (z toho asi 30 dětí). Další domy byly přestavovány svépomocí, mají problém se statikou i hygienou.
- Vývoj situace: je zde komerční tlak na vystěhování části cílové skupiny, eviduje se nákup pozemků v lokalitě i okolí, uvažuje se o změně územního plánu. Případná revitalizace obce navrhovaná soukromými subjekty může být prospěšná, ale i riziková pro cílovou skupinu. Pro minimalizaci negativního dopadu na sociálně vyloučené rodiny bude nezbytný podrobný monitoring obchodních aktivit, pohybu obyvatelstva a sociální práce v rodinách i při případném odstěhování.

Kutná Hora – ubytovny:

Město provozuje dvě ubytovny a jedno přístřeší, dále se v Kutné Hoře nachází téměř desítky soukromých ubytoven především na okraji města (lokalita u vlakového nádraží a lokalita u sportoviště v Lorci):

- *Přístřeší a ubytovna Tábořská 71*
  - majitel/provozovatel město, velmi špatný hygienický stav (švábi, voda jen na chodbě, suché záchody), umístěno asi 1 km od kraje města, dočasně ubytováno asi 30 lidí (4 rodiny) za nepřiměřeně vysoké nájemné
  - město zde umísťovalo dlužníky na nájemném, podle rozhodnutí Rady města z jara 2010 je objekt od podzimu 2010 odbydlován a určen k rekonstrukci
- *Okál (městská ubytovna), Vítězná 443*
  - nachází se v průmyslové čtvrti nedaleko vlakového nádraží, 35 – 40 obyvatel (rodiny s dětmi), většina sociálně vyloučení Romové
  - vybavení a hygienický stav závisí na jednotlivých rodinách (kvalita se značně liší)
- *Městská ubytovna Trebišovská 609*
  - relativně v centru, nově zrekonstruovaný vchod panelového domu, kapacita asi 40 obyvatel (asi polovina soc. vyloučení Romové)
- *Ubytovna Lorecká 59*
  - umístění na severním okraji města u sportovního hřiště hned vedle další ubytovny
  - kapacita 32 lůžek (sdílené pokoje), často samostatné ženy (neberou rodiny s dětmi), všichni soc. vyloučení (Romové i neromové)

- *Ubytovna OK Club Lorec, Lorecká 57*
  - leží hned vedle Ubytovny Lorecká 59, ubytování mnoha rodin ze zrušené ubytovny Pohoda (zrušeno v červenci 2010)
  - ubytování spíše dočasné vzhledem k vysokému nájemnému a snižujícímu se příspěvku na bydlení (vyplácí Odbor sociálních věcí) – může vyústit v další přesun ubytovaných neznámo kam (tato situace je obdobná i pro další komerční ubytovny)
- *Penzion Andy, Bartolomějská 219/8*
  - asi 6 bytů, dlouhodobé nájmy, všichni sociálně vyloučení, leží v centru města
- *Ubytovna Vitamína, Gruntecká ulice*
  - dlouhodobě asi 10 sociálně vyloučených (včetně Romů), severní okraj města (nedaleko Lorecké)
- *Ubytovna Křenovka, Malín 29*
  - převážně muži, řada lidí po výkonu trestu, obvykle trvalá adresa na MÚ
- *Ubytovna Avie, Masarykova 60*
  - asi 30 sociálně vyloučených (Romové, lidi z výkonu trestu), většinou dospělí a odrostlejší děti/mládež
- *Penzion Sedlec, K Nádraží 284*
  - Kapacita 60 míst (27 pokojů), budova umístěna naproti hlavnímu vlakovému nádraží
  - většinou krátkodobé pobyty, rodiny s dětmi, klientela OSPOD, Romové tvoří menšinu,
- *Ubytovna Fores, Vítězná 425*
  - většinou zahraniční dělníci, kapacita 60 pokojů, nepřijímají rodiny s dětmi

Další adresy:

Dále jsou sociálně vyloučení (nebo sociálním vyloučením ohrožení) obyvatelé roztroušeni po městě, a to v soukromých i městských nájemních bytech. Z adres se jedná např. o ulice Bartolomějská, Mezibranská, Lorecká či Čáslavská.

Strategický plán počítá s detailní revizí situace na ubytovnách na jaře 2011 a s půlročními aktualizacemi mapy sociální exkluze.